

[Interaact]

Evropská města v akci

Úvodem

Evropská města se musí zabývat fenomény jako je mezinárodní soutěživost i sociální soudržnost. Je samozřejmostí, že se ve městech koncentrují jednotlivé metropolitní funkce a ekonomickým sektorům je přiřkládána vysoká hodnota. V současnosti však města trpí také vážnou a stále vzrůstající sociální i prostorovou roztržitostí. Strategické plánování se soustřeďuje právě na kombinaci těchto protichůdných jevů neboli jak vybudovat mezinárodně uznávané město s dynamickým ekonomickým životem, které svým obyvatelům současně zaručuje určitou kvalitu života. Principy strategického plánování byly vyvinuty před deseti lety v Nizozemí. Byly produktem národní strategie pro velká města a ve srovnání s evropským měřítkem se vyznačují svým integrujícím charakterem. Města poměřují své výsledky s cíly definovanými ve strategickém plánu. Velkou výzvou při zavádění strategií a plánů je pokračování práce sjednocujícím způsobem a metodou partnerské spolupráce.

V Haagu nyní dochází k rozvoji nových metod urbanistického managementu, které jsou založeny na zapojení různých institucí a cílových skupin.

Zkušenosti získané v tomto stále ještě probíhající procesu přispívají k pochopení, že administrativní potřebuje přehodnotit způsob své práce, aby mohla přijmout změny.

Benoit Quinon
 generální ředitel, Velký Lyon

Haag

Haag, sídlo nizozemské vlády

Haag je třetím největším městem Nizozemska a rozkládá se na západním pobřeží země. Město je sídlem vlády od 16. století, ale je stále nazýváno největší vesnicí Evropy. Městu Haag totiž nikdy nebyla udělena městská práva, aby se tak předešlo žárlivosti mezi městy. V roce 1814 se Nizozemí poprvé stalo nezávislým královstvím, jehož hlavním městem je Amsterdam a Haag je sídlem vlády.

Haag je stále nejen sídlem národní vlády, ale i množství dobře známých organizací s mezinárodní působností jako je Mezinárodní soudní tribunál, Trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii, Europol (organizace pro spolupráci v oblasti kriminální policie) a Eurojust (spolupráce v otázkách práva). Sídlí tu také mnoho vysokých úřadů s globální působností, ambasády a mezinárodní ústředí organizací jako je Shell, Siemens a Dutch Telephone.

Město dvou tváří

Haagské bohaté čtvrti se rozkládají zejména podél pobřeží. V městském centru ale můžeme nalézt také relativně chudé oblasti charakteristické vysokou nezaměstnaností svých obyvatel. Žije zde velký počet lidí závislých na sociální podpoře. Chudé průmyslové oblasti se vyznačují vysokou kriminalitou, velkou mobilitou obyvatel, nízkou úrovní vzdělání a vysokou koncentrací příslušníků různých etnik.

Město Haag vypracovalo strategii jak se vypořádat s územní a sociální fragmentací. Ekonomická strategie je zaměřena na vybudování rozvíjející se sítě míst pro podnikatelské aktivity vysoké kvality. Tomu by mělo odpovídat poskytnutí příslušné logistické infrastruktury, která by byla základem pro kvalitní administrativu a obchodní aktivity. Také byla podniknuta opatření na zlepšení pracovních příležitostí a obyvatelé města mohli navštěvovat různá školení. Na těchto strategiích se pracuje v rámci celkového plánu „Silný Haag“ a „Sociální integrace a pracující lidé“.

Základní údaje o Haagu

- Haag je třetím největším městem v Nizozemí. Žije zde 460 000 obyvatel.
- V tomto regionu žije 1,5 milionu lidí v 9 městech.
- Haag také přísluší k Holandské deltametropoli, kterou tvoří města Amsterdam, Haag, Rotterdam a Utrecht. Tento šířeji pojatý region Randstad je na čtvrtém místě v Evropské unii pokud se týká hodnocení ekonomických ukazatelů a pátým nejrozlehlejším regionem posuzováno podle počtu obyvatel (přibližně 7 milionů).

- Hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele Haagu činí 14 600 €.
- V roce 2003 ve městě bylo 220 473 pracovních míst. Míra nezaměstnanosti se pohybuje kolem 6 %.
- Přibližně 40 % obyvatel města náleží k etnickým menšinám pocházejícím převážně z Maroka, Turecka, Surinamu, Aruby a Holandských Antil.

Další informace můžete nalézt na www.denhaag.nl

Projekt „Světové město“: příklad Haagské městské strategie

Haag je segregované město. V některých čtvrtích až 85% všech jejich obyvatel se narodilo v jiné zemi než Holandsko. Koncentrace etnických menšin je spojována se sociálními a ekonomickými problémy. Ovšem myšlení a přístup k tomuto problému vyjádřený v různých strategiích se v současné době mění. Etnicky segregované městské čtvrti jsou nyní považovány za místa, kterých je nutno si všimnout mimo jiné také pro jejich potenciál pro rozvoj podnikání. Haag se snaží změnit špatnou pověst těchto čtvrtí a přijímá ve svých strategiích taková opatření, aby se tato místa otevírala sociálním, kulturním a ekonomickým aktivitám. Dochází zde také k restrukturalizaci bydlení. Program „Světové město“ je ukázkou takovéto strategie. V Haagu tento experiment začal v prosinci 1996. Inicíoval ho jeden podnikatel pocházející ze Surinamu. Tento projekt je postaven na kulturním i ekonomickém potenciálu etnických skupin a nabídky zboží i služeb typických pro různé kultury. Etnicky segregované čtvrti přitahují také turisty. Projekt se rozvíjí ve třech čtvrtích s nejvyšším počtem obyvatel různých etnik. A tak se k lepšímu mění pověst čtvrtí Schilderswijk, Transvaal a Stationsbuurt. Projekt „Světové město“ je zakotven v strategickém dokumentu „Silný

Vazby mezi turistickým ruchem a obnovou města

Aby byl ve vnitřním městě podpořen sociální a ekonomický rozvoj, v roce 1994 město Haag začalo budovat partnerskou spolupráci mezi centrální vládou, soukromými partnery, nevládními organizacemi a sdruženími místních obyvatel. Turistický ruch byl pro tyto záměry shledán jako velmi vhodný, protože nabízí mnoho pracovních míst pro lidi s nižší kvalifikací a může proto pomáhat při řešení sociálních a ekonomických rozdílů. V Haagu je soustředění na turistickou infrastrukturu velmi důležité. Po Amsterdamu je Haag druhým nejdůležitějším kulturním centrem Nizozemí. Ovšem kulturní přínos imigrantů se do toho nepočítá. „Světové město“ a s ním související projekty jako je Kulinářská avenue a nebo Čínská čtvrt dávají velké možnosti k obohacení kulturní nabídky Haagu a podpoření ekonomických aktivit přistěhovalců.

Haag“, který byl přijat v roce 2000. Tento strategický plán navrhuje integrovaný sociální, infrastrukturní a ekonomický přístup k obnově zchátralého vnitřního města. „Světové město“ má tři dimenze, které ilustrují integraci různých strategických oblastí:

- ekonomická dimenze: vytvoření prostorů pro kanceláře, poradenství pro podnikatelské aktivity, nabídka vzdělávání a kursů pro nezaměstnané, nabídka služeb pro turisty, pořádání kulturních akcí jednotlivých etnik, podpora malého podnikání apod.

- fyzická dimenze: navržení infrastruktury jako jsou silnice, parkoviště, dopravní spojky, obnova starých domů.

- sociální dimenze: vzdělávání, prevence a potlačování kriminality, investice do přehlídek umění a kulturní akce pod širým nebem.

V rámci projektu „Světové město“ se také rozvíjí různé aktivity turistického ruchu. Město pořádá prohlídky těchto městských čtvrtí přizpůsobené přáním návštěvníků, kteří se tak dostanou do mešit, templů a chrámů, navštíví musea ale i obchody řemeslníků jako jsou šperkaři z Číny,

Management projektu Světové město

Od roku 1999 má „Světové město“ statut nadace. Síť spolupracujících partnerů byla vytvořena za účelem vybudování etnické turistické koncepce a podpory podnikání zejména se zřetelem na přistěhovalce. Je tvořena kulturními institucemi, asociacemi podnikatelů pocházejících z různých etnických menšin, organizací místních obyvatel, zaměstnavatelů, organizacemi sdružujícími příslušníky různých etnik, vzdělávacími institucemi, nadací Starters Foundation, turistickými kancelářemi, Obchodní komorou, Institutem pro malé a střední podniky, místními politickými stranami a médii.

Do projektu jsou zapojeny následující odbory města Haagu: odbor územního plánování a ekonomického rozvoje, odbor pro vzdělávání, kulturu a sociální podporu a odbor pro management. Spolupracují na metodě, jak integrovat koncepci „Světového města“ do praktických plánů územního rozvoje multietnických čtvrtí. To znamená propagaci aktivit programu „Světové město“, obnovení trhu a obchodních ulic apod.

„Světové město“ má autonomní sedmičlennou radu. Jejich předseda je jmenován výkonnou radou města. Manažer projektu z městského úřadu umožňuje propojení mezi projektem „Světové město“ a dalšími městskými odbory, radou starosty a radními. Světové město pořádá dvakrát ročně mítink, kterého se účastní radní zodpovědní za ekonomické záležitosti.

Rozhovor

Tři otázky pro Ernsta van de Berga, vedoucího projektu haagského projektu „Světové město“

Jak bylo založeno partnerství pro obnovu městských čtvrtí „Světového města“ a Čínské čtvrti? A jak tato spolupráce funguje?

Hlavní prioritou projektu je ekonomická obnova. Takže zadání ekonomických opatření ovlivňuje výběr partnerů v rozličných formách partnerské spolupráce. Pod záštitou „Světového města“ úspěšně běží několik projektů, na kterých spolupracují různé interní odbory a externí partneři. Všichni interní partneři spolupracují podle hlavního strategického plánu. Externí partneři přistoupili ke spolupráci s velkým nadšením a zajímavá vylepšení a v souladu s koncepcí převzali iniciativu.

Indie a Surinamu. Získávají tak poznatky o kultuře a historii multietnických komunit. Turisté si také mohou prohlédnout tyto oblasti z paluby lodi při plavbě po kanále. Při těchto prohlídkách zjistíte, že město Haag má nejenom vnější hranici po svém obvodu, ale že ho rozdělují i mnohé vnitřní bariéry. Do projektu „Světové město“ spadají také oslavy takových akcí jako je čínský nový rok, oslava měsíce apod.

Jaké byly hlavní bariéry zabraňující realizaci projektu Světové město & Čínská čtvrť v oblasti samotné partnerské spolupráce?

Hlavní bariérou byly ekonomické předpoklady, které nebyly naplněny. Páchaná závažná trestná činnost, nedostatek bezpečí a špinavé ulice nepřitahovaly ekonomické aktivity do této oblasti. Takže než jsme se mohli začít zabývat ekonomickou stránkou projektu, museli jsme získat další partnery pro pomoc s řešením výše zmíněných negativních jevů. A to nám zabralo dlouhý čas a tak se stalo, že původní partneři ztratili zájem. Další překážkou bylo, že někteří z externích partnerů nemohli vyjádřit své postoje a nebo myšlenky na pravidelném fóru. Když se realizovaly vlastní fyzické podmínky projektu, nebyla před tím věnována dostatečná péče o podporu a udržování zájmu jednotlivých partnerů projektu.

Povzbudivý začátek

V Čínské čtvrti bylo založeno Business centrum. V Kulinářské avenue je v provozu už 10 restaurací a otevření dalších 15 je plánováno v roce 2005. V roce 2001 se prohlídek účastnilo 2 500 turistů a v roce 2002 už to bylo 5 000. A v roce 2003 podle statistik z různých akcí se zavítalo 174 000 návštěvníků.

„Světové město“ rozšiřuje svou působnost i do dalších čtvrtí, aby bylo možné turistům nabídnout více atrakcí a vytvořit další prostory pro podnikatelské aktivity. V blízké budoucnosti se ulice de Paul Krugera stane hlavní nákupní multietnickou ulicí a rovněž největší trh pod otevřeným nebem (Haagse Mart) bude přebudován. Tvoří se tak platforma pro komunikaci pěti hlavních partnerů zapojených do projektu.

Co se z práce na tomto projektu můžeme naučit?

Naučili jsme se mnoho. Za prvé partnerství jsou nezbytná pro mobilizaci zdrojů města a jsou příčinou úspěchu takových projektů. Za druhé je velmi důležité připravit si všechny základy pro start projektu a pak teprve mobilizovat externí partnery. Za třetí plánování struktury a koordinace projektu je nutné učinit předem v úzké spolupráci s externími partnery. Za čtvrté je pro dlouhodobý úspěch projektu důležitá trvalá aktivní účast partnerů. Proto je třeba učinit externí partnery zodpovědné za úspěch projektu. Proto jsme vytvořili speciální radu složenou ze zástupců partnerů, abychom je více zapojily do probíhajících akcí i budoucích projektů. Za páté je to skutečnost, že interní spolupráce fungovala, protože byla podložena integrovaným strategickým plánem a měla plnou politickou podporu. Takže v průběhu fungování této partnerské spolupráce jsme se opravdu hodně naučili.

Financování

Výdaje jsou kryty z rozpočtu města Haagu a Evropské unie. Projekt „Světové město“ získal v roce 1997 grant v hodnotě 1 238 820 € od místní vlády. V roce 1998 místní vláda podpořila projekt částkou 636 000 €, které umožnily založení business centra v srdci Čínské čtvrti. V roce 2003 byl tento projekt opět podpořen a to ve výši 1 105 000 €. Nejsou zde zahrnuty režijní náklady projektu a celkové investice do ekonomické struktury. Evropská Unie věnovala grant skoro 30 milionů € na rozvoje celého vnitřního města. Místní vláda však musí do projektu věnovat minimálně stejnou výši finančních prostředků.

Holandská Strategie velkých měst

V roce 1994 se národní vláda a velká města dopracovaly k přijetí celkové koordinované Strategie velkých měst, aby se společně zabývaly řešením problémů zastaralého bytového fondu, nezaměstnanosti, deindustrializací a problematikou předměstských oblastí. Vláda byla připravena začít práci na překonávání roztržtosti a posilování pozice měst v jejich regionech.

Dohoda je stvrzena smlouvou s platností na čtyři roky a je uzavřena mezi vládou a 25 městy sdruženými v projektu Strategie velkých měst. Smlouva je orientována na dosažení výsledků a rozvoj jednotlivých měst je poměřována k národnímu průměru.

Od roku 1999 v Nizozemí platí smlouvy druhé generace. Jejich hlavními rysy jsou:

- vytvoření vize, jak města sami sebe vidí v budoucnosti, v časovém rozmezí od deseti do dvaceti let;
- integrální přístup, který sjednocuje fyzické, ekonomické a sociální prostředky;
- zacílené a kombinované využití zdrojů centrálních a místní vlády;
- trvale udržitelná aliance mezi vládou, místními úřady a partnery z privátního sektoru;
- přístup, který zohledňuje specifika oblasti, plné zapojení místních obyvatel, dosažení měřitelných cílů.

Ústředním cílem „druhé smlouvy“ z roku 1999 je kvalita života. Dílčí kroky, které vedou k tomuto cíli, jsou následující: boj proti nezaměstnanosti, podpora skupin obyvatel se středním a vyšším příjmem, prevence vzniku zanedbaných oblastí tím, že se míchají v jedné oblasti drahé i levné byty, soukromé vlastnictví majetku, prevence migrace obyvatel v předměstích, podpora ekonomických aktivit jako startéru změn, podnikatelské aktivity přistěhovalců, preventivní, represivní a ozdravné programy na zlepšení postavení těch, kteří jsou sociálně zranitelní a péče o služby.

Rozhovor

Bas Verkerk, zástupce starosty zodpovědný za Strategii velkých měst

Jaké důvody vedly k projektu Světové město?

Haag jako město, kde sídlí mezinárodní mírové a soudní instituce. Ovšem jeho charakter se neomezuje jen na funkci mezinárodního diplomatického centra. Je to také město, které si uvědomuje, že jeho každý obyvatel by se tu měl cítit doma. Nedostatek sociální soudržnosti je jeden z hlavních problémů, kterým město trpí. Řešení tohoto problému je jedním z hlavních cílů Strategie pro velká města. Protože mám na starosti ekonomické záležitosti, usiluji o opětovné zvýšení zaměstnanosti v našem městě. Projekt „Světové město“ se zrodil právě na základě těchto úvah. Dalším přáním bylo svěst dohromady příslušníky z různých etnik různého kulturního zájmu, kteří žijí v Haagu. Jako místní vláda vytváříme podmínky vhodné pro rozvoj práce podnikatelů.

Jak důležité je partnerství v projektech jako je „Světové město“?

Podobné iniciativy pro rozkvět města nejsou možné bez opravdového partnerství. Je také potřebná podpora od různých úrovní vládních institucí. Ale ze všeho nejvíce potřebujeme účast občanů města, kteří se zajímají o místo svého bydliště. Bez

nich by „Světové město“ a ostatní projekty nemohly být úspěšné.

Tým Interactu v Haagu:

p.zoutendijk@bsd.denhaag.nl
s.santokhi@ocw.denhaag.nl
c.clappers@bsd.denhaag.nl

Kontakt:

Grand Lyon
20 rue du Lac
F - 69003 Lyon

Ředitelství pro oblast prosperity a strategie aglomerace

Patrick Lusson :
tel. 00 33 (0)4 78 63 46 65

Corinne Hooge / Christophe Pons
tel. 00 33 (0)4 78 63 42 46
e-mail : chooge@grandlyon.org

www.interact-network.org

[**Interact**] je tematickou sítí v rámci hlavní činnosti pro „Město zítřka a kulturní dědictví“ programu „Energie, životní prostředí a udržitelný rozvoj“ v rámci 5. rámcového programu Evropské unie

GRANDLYON
communauté urbaine